

## Рейтинговий звіт KRPN-001-013 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	Кропивницька міська територіальна громада
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	<b>оновлення</b>
Дата визначення:	<b>12.12.2017 р.</b>
Дата оновлення:	<b>25.06.2024 р.</b>
Рівень кредитного рейтингу:	<b>uaA</b>
Прогноз:	<b>стабільний</b>
Рівень інвестиційної привабливості	<b>uaINV4+</b>
Дата визначення:	<b>25.06.2024 р.</b>
Рейтингова дія:	<b>визначення</b>

## Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2023 рік та очікуваних показників на 2024 рік, інформації відносно боргових зобов'язань громади, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

## Історія кредитного рейтингу

Дата	12.12.2017	11.12.2018	20.06.2019	22.11.2019	21.05.2020	29.10.2020-02.11.2021	28.02.2022
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaA	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	позитивний	стабільний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку

  

Дата	28.02.2022	18.10.2022	29.11.2022	13.06.2023	07.11.2023	25.06.2024
Рівень рейтингу	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз	негативний	негативний	у розвитку	у розвитку	у розвитку	стабільний
Рейтингова дія	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі зміною прогнозу та збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі зміною прогнозу та виведенням з Контрольного списку

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

**Стабільний** прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

## Висновок рейтингового агентства щодо рівня інвестиційної привабливості

Рейтинг інвестиційної привабливості Кропивницької міської територіальної громади ґрунтується на результатах аналізу інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику, який пов'язаний з інвестиційною діяльністю на території громади без урахування внутрішніх ризиків, спільних для усіх об'єктів рейтингування на території України.

Рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

## Історія рейтингу

Дата	25.06.2024
Рівень рейтингу	uaINV4+
Рейтингова дія	визначення

Об'єкт рейтингування з рівнем рейтингу uaINV4 характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування. Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) інвестиційної привабливості відносно основних категорій (рівнів).

## Довідково: За шкалою рівнів інвестиційної привабливості

uaINV5	Об'єкт рейтингування характеризується <b>найвищим рівнем</b> привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV4	Об'єкт рейтингування характеризується <b>високим рівнем</b> привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV3	Об'єкт рейтингування характеризується привабливістю для здійснення інвестицій на рівні <b>вище середнього</b> порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV2	Об'єкт рейтингування характеризується <b>середнім рівнем</b> привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV1	Об'єкт рейтингування характеризується <b>низьким рівнем</b> привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.

### **Рівень кредитного рейтингу Кропивницької міської територіальної громади підтримується:**

- високим рівнем бюджетної забезпеченості громади: співвідношення обсягу доходів загального фонду бюджету громади в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2023 році становило 111,9%;
- достатнім рівнем соціально-економічного розвитку громади;
- диверсифікацією господарського комплексу громади за видами економічної діяльності та помірною чутливістю економіки та бюджету громади до економічних ризиків;
- відсутністю прямого боргу та низьким рівнем консолідованого боргового навантаження бюджету громади.

### **Рівень кредитного рейтингу Кропивницької міської територіальної громади обмежується:**

- негативним впливом наслідків російської військової агресії проти України на фінансовий ринок, економіку країни в цілому, соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів та рівень реальних доходів населення;
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства.

## Резюме

### Загальна інформація про місто

Місто Кропивницький – адміністративний центр Кіровоградської області, Кропивницького району та Кропивницької міської територіальної громади, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр в центральній частині України. Територія міста, що розташовано у межах Придніпровської височини на берегах річки Інгул, охоплює 10,3 тис. га. Адміністративно територія міста поділяється на 2 райони: Фортечний і Подільський. У Кропивницькому створені районні у місті ради. У 2020 році було створено Кропивницьку міську територіальну громаду, до складу якої увійшли: територіальна громада міста Кропивницький та Новенська селищна територіальна громада (входила до складу Фортечного району).

### Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Кропивницького

Назва показника	2019	2020	2021	2022	2023	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	233,8	231,2	229,6	н/д	н/д	н/д
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	15 674,8	17 144,2	20 293,5	22 245,8	24 682,6	111,0
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	450,3	655,2	739,6	614,1	494,0	80,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	38,5	18,0	28,9	20,7	32,4	156,5
Доходи бюджету, млн. грн.	2 676,9	2 116,8	2 846,5	3 076,3	3 399,8	110,5
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	2 714,6	2 154,8	2 813,0	2 350,6	3 546,0	150,9
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з Єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	2,9	20,2	46,6	0,0	0,0	-

### Соціальна сфера та економіка громади

Загальна чисельність населення громади станом на початок 2022 року – 229,6 тис. осіб, у тому числі міського (м. Кропивницький) – 221,2 тис. осіб. За чисельністю населення м. Кропивницький належить до середніх міст України. Починаючи з 24 лютого 2022 року міграційні процеси суттєво прискорились через збільшення кількості вимушених переселенців з місць ведення бойових дій. Зважаючи на структуру економіки громади ринок праці диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Трудові ресурси громади є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців зайнята також у малому бізнесі, розвитку якого міська влада приділяє особливу увагу. Також Кропивницька міська територіальна громада приймає на своїй території релокований з гарячих точок бізнес – релоковані підприємства створюють нові робочі місця як для постійних мешканців, так і для вимушених переселенців.

Розвиток ринку праці міста Кропивницький у 2017-2020 рр. характеризувався збереженням високого рівня зайнятості населення, темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кропивницького були високі, але протягом

усього аналізованого періоду розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади залишався нижчим за середній показник по країні. Починаючи з 24 лютого 2022 року суттєвий вплив на розвиток ринку праці країни в цілому та її окремих громад чинять наслідки російської військової агресії проти України.

Динаміка рівня оплати праці та зайнятості населення впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб протягом 2016-2022 рр. щорічно зростали. У 2023 році, внаслідок внесення змін до чинного законодавства щодо особливостей зарахування податку на доходи фізичних осіб до державного та місцевих бюджетів, сукупний обсяг надходжень за цим джерелом до бюджету громади скоротився на 0,8% до відповідного показника 2022 року.

Економічний потенціал Кропивницької міської територіальної громади характеризується багатогалузевою промисловістю, розвинутою комунальною та транспортною інфраструктурою, достатньою мережею ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній. Як і в попередніх періодах залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній або підприємств однієї галузі була невисокою.

Починаючи з 24 лютого 2022 року економіка України функціонує в дуже складних умовах. Наслідки російської військової агресії проти України чинять суттєвий вплив на рівень соціально-економічного розвитку усіх громад України та стан місцевих фінансів. Рівень соціально-економічного розвитку Кропивницької міської територіальної громади у 2023 році, як і в попередніх періодах, був достатнім, інвестиційний потенціал громади був високим. Чутливість господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків залишалася помірною.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловий комплекс громади помірно концентрований за основними підприємствами. Провідними галузями промислового комплексу громади є: машинобудування, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Чутливість промислового комплексу до негативних загальнодержавних факторів у 2017-2021 рр. була помірною, у 2022-2023 рр. – суттєвою. При цьому обсяги реалізованої підприємствами громади промислової продукції щорічно зростали та у розрахунку на 1 мешканця перевищували аналогічні показники по країні.

Економіка громади значною мірою залучена до зовнішньоекономічних процесів. У 2018-2021 рр. чутливість підприємств громади до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду була помірною, обсяги зовнішньої торгівлі в м. Кропивницькому щорічно зростали. За результатами 2022 та 2023 років, зважаючи на негативні наслідки російської військової агресії, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств громади скорочувався. Сальдо зовнішньої торгівлі, як і в попередніх періодах, було позитивним – у 2023 році коефіцієнт покриття імпорту експортом

становив 1,8. Головними статтями експорту товарів були: жири та олії, продукти рослинного походження, готові харчові продукти та продукція машинобудування.

Інвестиційна активність на території м. Кропивницького значною мірою визначалася підприємствами промислового комплексу. Також, за участі місцевої влади в місті щорічно реалізуються проекти із будівництва та реконструкції об'єктів соціальної сфери та відновлення комунальної інфраструктури як за рахунок бюджету громади, так і в рамках співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. Починаючи з 24 лютого 2022 року воєнні дії на території країни суттєво уповільнили роботу щодо реалізації важливих для громади інвестиційних проектів. При цьому Кропивницька міська рада продовжує активну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату та забезпечує умови для залучення коштів інвесторів та створення нових підприємств. На території Кропивницької міської територіальної громади триває реалізація інвестиційних проектів зі створення індустриальних парків. Виконавчі органи міської ради співпрацюють з міжнародними організаціями та беруть участь у залученні коштів міжнародної технічної допомоги.

## **Комунальна власність та комунальне господарство**

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кропивницький забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Починаючи з 24 лютого 2022 року житлово-комунальні служби та підприємства громади працюють у складних умовах, забезпечуючи життєдіяльність громади та функціонування міської інфраструктури і інженерних мереж у в період дії воєнного стану.

Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та проводить роботу у напрямку поліпшення надання послуг та зменшення енергоспоживання. З метою реалізації важливих для громади проектів у сфері підвищення енергоефективності Кропивницька міська рада співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями. Починаючи з 24 лютого 2022 року видатки бюджету громади на галузь здійснюються з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України №590 від 09.06.2021 р. «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану», відповідно до яких більшість капітальних видатків відноситься до третьої черги фінансування.

У 2023 році рівень проплати населення за всіма видами послуг був нижчим за 100%. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця станом на 01.01.2024 р. відповідав низькому рівню боргу.

Кропивницька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Кропивницького перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом 2018-2023 рр. обсяги надходжень від приватизації комунального майна та продажу земельних ділянок не мали сталої динаміки, тоді як надходження від оренди землі та майна залишалися важливим постійним джерелом наповнення загального фонду місцевого бюджету. Загалом, за

результатами 2023 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету громади без урахування трансфертів зростає, передусім завдяки збільшенню обсягів надходжень від оренди майна та землі, та становила 5,7% (4,9% у 2022 році).

## Бюджет громади

Бюджет Кропивницької міської територіальної громади – бюджет місцевого самоврядування. Зведений бюджет міста Кропивницький до 2020 року (включно) складався з міського бюджету, бюджетів 2-х районів в місті та селищного бюджету смт. Нове. У 2020 році було створено Кропивницьку міську територіальну громаду, до складу якої крім міста Кропивницький увійшло селище міського типу Нове. Починаючи з 2021 року Кропивницька міська територіальна громада має власний єдиний бюджет, який ухвалюється міською радою – бюджет Кропивницької міської територіальної громади.

Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Фінансове управління міської ради забезпечує реалізацію державної бюджетної політики на території громади, загальну організацію бюджетного процесу та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. В місті Кропивницький забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Зважаючи на достатній рівень диверсифікації господарського комплексу м. Кропивницького та помірну його чутливість до зовнішніх ризиків, стан місцевих фінансів протягом 2014-2021 рр. залишався задовільним. Обсяги доходної частини бюджету громади (без урахування трансфертів) зростали, а темпи зростання доходів в окремі періоди перевищували відповідні загальнодержавні середні показники. Починаючи з 24 лютого 2022 року на динаміку окремих джерел доходів бюджету громади значною мірою впливали наслідки російської військової агресії проти України, проте в цілому протягом 2022 та 2023 років динаміка доходної частини бюджету громади (без урахування трансфертів) залишалася позитивною.

Протягом 2018-2023 рр. рівень бюджетної забезпеченості громади був вищим за відповідні показники окремих інших громад країни з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки: співвідношення обсягу доходів загального фонду бюджету Кропивницької міської територіальної громади в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2023 році становило 111,9%.



Рівень самостійності бюджету залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб по Кропивницькій міській територіальній громаді у розрахунку на 1 мешканця перевищує середній показник по країні, з бюджету громади у 2023 році, як і в попередніх періодах, перераховувалась реверсна дотація до державного бюджету. У 2024 році перерахування реверсної дотації з місцевих бюджетів не здійснюється оскільки відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» було призупинено дію окремих положень Бюджетного кодексу України.

Бюджет Кропивницької міської територіальної громади за результатами виконання в 2023 році, як і в попередньому бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом. Бюджет громади за підсумками 2023 року виконано з дефіцитом обсягом 146,2 млн. грн., у тому числі дефіцит спеціального фонду склав 630,7 млн. грн., загальний фонд виконано з профіцитом обсягом 484,5 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передавалися із загального фонду до бюджету розвитку.

Ліквідність бюджету громади за результатами 2022 та 2023 років перебувала на високому рівні за загальним та спеціальним фондами. Зважаючи на достатні показники ліквідності, короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом до бюджету громади не залучалися.

Протягом 2023 року до доходної частини бюджету громади надійшло 3 399,8 млн. грн. Обсяг доходної частини бюджету в цілому збільшився на 10,5% до відповідного показника попереднього року, а приріст власних доходів бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) становив 10,9%. Починаючи з 24 лютого 2022 року на динаміку доходів бюджетів територіальних громад України та рівень виконання плану як за доходами, так і видатками значною мірою впливають негативні наслідки російської військової агресії проти України. При цьому за результатами 2023 року динаміка надходжень за більшістю основних джерел доходів бюджету громади покращилась, порівняно з минулим роком. Рівень виконання річного плану за доходами загального фонду був високим. Уточнений річний план на 2023 рік за доходами у цілому було виконано на 105,5%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету громади виконані на 106,9%, спеціального фонду – на 81,9%.

Обсяг видаткової частини бюджету Кропивницької міської територіальної громади за результатами 2023 року становив 3 546 млн. грн., що на 50,9% більше відповідного показника 2022 року. Затверджений на 2023 рік план за видатками бюджету було виконано на 88,9%. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, житлово-комунального господарства, будівництва, транспорту, а також інших програм та заходів, пов'язаних з економічною діяльністю та громадського порядку та безпеки. Обсяг видатків за більшістю галузей, що фінансувалися з місцевого бюджету, зростає. Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету громади протягом 2023 року зросла та становила 19,5% (6,5% у 2022 році).

## Бюджет громади на 2024 рік

Бюджет Кропивницької міської територіальної громади на 2024 рік було затверджено 19.12.2023 р. Доходну частину бюджету затверджено в обсязі 3 092,4 млн. грн., видаткову – в обсязі 3 092,4 млн. грн. Обсяг доходів бюджету громади без урахування трансфертів заплановано в обсязі на 12,4% менше фактичного відповідного показника 2023 року. Бюджет Кропивницької міської територіальної громади на 2024 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 458,3 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку). Спеціальний фонд бюджету громади затверджено з дефіцитом у сумі 458,3 млн. грн. (джерелом покриття є кошти, що передаються із загального фонду).

Основними джерелами доходної частини бюджету Кропивницької міської територіальної громади у 2024 році є податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження бюджету Кропивницької міської територіальної громади було затверджено в обсязі на 12,7% менше фактичних показників податкових надходжень бюджету у 2023 році. Зменшення обсягу податкових надходжень очікується у частині податку на доходи фізичних осіб, тоді як за рештою основних джерел податкових надходжень заплановані помірні темпи їх зростання.

## Боргові зобов'язання громади

Станом на 01.01.2024 р. прямиий борг громади (без урахування позик, залучених із єдиного казначейського рахунку) був відсутній. Місцеві гарантії Кропивницькою міською радою не надавались.

## Інвестиційна привабливість

Рейтингове агентство визначає рівень інвестиційної привабливості шляхом аналізу складових, що відображають умови, в яких відбувається діяльність інвесторів, а саме: інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику. Високий рівень інвестиційної привабливості Кропивницької міської територіальної громади підтримується зручним економіко-географічним положенням, наявністю необхідної інфраструктури для розвитку бізнесу, сприятливим бізнес-середовищем, наявними вільними земельними ділянками та виробничими площами, відкритістю місцевої влади до роботи з іноземними та вітчизняними інвесторами, а також добрим станом місцевих фінансів.

Нижче наведена характеристика основних факторів, які впливають на прийняття інвестиційних рішень та визначають якість середовища, в якому діють суб'єкти інвестування.

## Основні фактори, що визначають рівень інвестиційної привабливості Кропивницької міської територіальної громади

Коломийська міська об'єднана територіальна громада	Рівень оцінки
Географічне розташування	<i>висока привабливість</i>
Природні ресурси, екологічний стан	<i>висока привабливість</i>
Транспортна інфраструктура (доступність до транспортних шляхів, стан транспортної інфраструктури міста)	<i>вища за середню привабливість</i>
Ринок трудових ресурсів (кількість працездатного населення, кадровий потенціал, рівень оплати праці)	<i>високий рівень розвитку</i>
Соціальна та інженерна інфраструктура	<i>високий рівень розвитку</i>
Рівень економічної активності в місті (крупний, середній, малий бізнес, роздрібний товарообіг)	<i>вища за середню привабливість</i>
Активність регіональної влади (сприяння/підтримка інвестиційної діяльності, інформаційна прозорість та відкритість для інвесторів)	<i>високий рівень</i>
Економічний ризик	<i>середній рівень ризику</i>
Політичний ризик	<i>високий рівень ризику</i>

**Географічне розташування.** Місто Кропивницький є адміністративним, економічним і культурним центром, а також важливим транспортним вузлом центральної частини України. За площею місто є середнім за обсягом, у порівнянні з іншими містами обласного значення України (10,3 тис. га). Рейтингове агентство оцінює розташування Кропивницької міської територіальної громади як вигідне, оскільки вона розташована у центральній частині України, має зручне залізничне й автомобільне транспортне сполучення, має залізничне та автомобільне сполучення з усіма обласними та багатьма районними центрами України та закордоном. Це сприяє встановленню тісних економічних зв'язків як з сусідами, так і з більш віддаленими торговими партнерами.

**Природні ресурси, екологічний стан.** Сучасний стан навколишнього природного середовища громади можна охарактеризувати як гарний. У порівнянні з іншими регіонами України Кіровоградська область відзначається меншим рівнем забруднення атмосферного повітря, ніж у областях з високою концентрацією підприємств важкої промисловості. Якість води в річках області в цілому також вважається задовільною. Унікальні природно-кліматичні умови, наявність родючих чорноземних ґрунтів зумовлюють великий потенціал агропромислового комплексу регіону, підприємства якого спеціалізуються на вирощуванні культур, що мають попит на світовому ринку. Відповідно, серед найбільших підприємств громади є ті, що спеціалізуються на сільськогосподарському машинобудуванні та переробці сільськогосподарської продукції. Кіровоградська область належить до одного з найбільш насичених мінеральними ресурсами регіонів України. На її території виявлено 32 види корисних копалин і налічується майже 300 родовищ. Мінерально-сировинна база громади складається, передусім, з будівельної та паливно-енергетичної сировини.

**Ринок трудових ресурсів.** Ринок праці міста достатньо забезпечений трудовими ресурсами. Освітні заклади громади готують фахівців для різних секторів економічної діяльності з достатнім рівнем професійної підготовки для майбутнього працевлаштування. Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників у загальній кількості населення перевищує загальнодержавний показник, при цьому рівень заробітної плати є нижчим за середні показники по країні. Значна частина мешканців є досить мобільною та зайнята у малому та середньому бізнесі.

**Транспортна інфраструктура.** Кропивницька міська територіальна громада розташована на перетині важливих транспортних коридорів та має зручні транспортні мережі (автомобільне та залізничне сполучення). Через місто проходять автошляхи європейського значення та регіональні автошляхи. У місті працюють автостанції і залізничний вокзал, поблизу розташований аеропорт (починаючи з 24 лютого 2022 року в умовах повномасштабної війни цивільне авіасполучення над територією України не здійснюється).

**Соціальна та інженерна інфраструктура.** Громада має необхідну інфраструктуру для функціонування підприємств різних видів економічної діяльності. Стан окремих об'єктів міської інфраструктури, що відносяться до сфери житлово-комунального господарства та комунального транспорту потребує оновлення. У свою чергу міська влада щорічно виділяє кошти на відновлення інфраструктури за рахунок місцевого бюджету та має успішний досвід реалізації інвестиційних проектів у цій сфері, в тому числі проектів, спільних з міжнародними фінансовими організаціями. Рівень розвитку соціальної інфраструктури в місті високий: на території громади діє мережа установ сфери освіти, охорони здоров'я, культури, підприємств роздрібної торгівлі та сфери побуту, що забезпечують умови комфортного проживання мешканців.

**Рівень економічної активності громади.** Громада характеризується багатогалузевою спеціалізацією господарського комплексу. Економічний потенціал Кропивницької міської територіальної громади характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою, достатньою мережею ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній. Місто характеризується динамічним розвитком малого та середнього бізнесу, розвитку якого влада громади приділяє особливу увагу.

**Активність міської влади та підтримка інвестиційних проектів.** Рейтингове агентство вважає, що ступінь інформаційної прозорості діяльності міської влади знаходиться на високому рівні, наявні прозорі адміністративні процедури. Бізнес-середовище є сприятливим, міська влада забезпечує необхідну підтримку розвитку підприємництва. Міська влада проводить активну роботу по залученню як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій з метою поліпшення інфраструктури міста. Кропивницька міська рада проводить політику прозорості діяльності міської влади. Офіційний сайт міської ради, який регулярно надає інформацію про події місцевого значення та розвиток громади, постійно оновлюється. На сайті розміщено актуальну корисну інформацію для підприємців та інвесторів, у тому числі щодо вільних земельних ділянок типу «Greenfield» та виробничих приміщень типу «Brownfield», що пропонуються під реалізацію інвестиційних проектів, а також про вільні офісні приміщення та інвестиційні пропозиції громади.

**Економічні ризики.** Кропивницька міська територіальна громада не характеризується підвищеною уразливістю до економічних потрясінь. Чутливість економіки громади до зміни макроекономічних показників у країні знаходиться на помірному рівні, залежність господарського комплексу та бюджету громади від діяльності окремих провідних підприємств є невисокою.

**Політичні ризики.** Починаючи з 24 лютого 2022 року на рівень інвестиційної привабливості всіх без виключення територіальних громад України негативно впливає

високий рівень політичного ризику в умовах широкомасштабної збройної агресії з боку російської федерації. При цьому внутрішньополітичний клімат Кропивницької міської територіальної громади залишається сприятливим для інвесторів.

## Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг Кропивницької міської територіальної громади було підтверджено на рівні **uaA**, зі зміною прогнозу на «стабільний» та виведенням з Контрольного списку рейтингів. Рівень інвестиційної привабливості Кропивницької міської територіальної громади визначено на рівні uaINV4+ (високий рівень).

Голова рейтингового комітету

*М. Б. Проценко*

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

*О. К. Самойлова*

## **Додатки**

## Бюджетні показники м. Кропивницького у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2019	2020	2021	2022	2023
Податкові надходження	1 457 734,6	1 561 002,2	1 840 497,4	2 487 499,2	2 726 808,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	115 349,0	80 533,1	94 280,1	99 242,4	142 182,6
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	1 084 778,5	459 546,1	827 439,9	486 282,7	494 430,0
<b>Операційні надходження всього</b>	<b>2 657 862,0</b>	<b>2 101 081,4</b>	<b>2 762 217,5</b>	<b>3 073 024,3</b>	<b>3 363 421,2</b>
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 359 674,4	1 167 034,1	1 607 460,5	1 636 091,3	1 829 081,8
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	915 255,8	641 630,5	903 550,3	559 380,2	1 025 341,2
<b>Операційні видатки всього</b>	<b>2 274 930,3</b>	<b>1 808 664,6</b>	<b>2 511 010,8</b>	<b>2 195 471,4</b>	<b>2 854 423,0</b>
<b>Операційний баланс</b>	<b>382 931,8</b>	<b>292 416,8</b>	<b>251 206,6</b>	<b>877 552,9</b>	<b>508 998,2</b>
<b>Фінансовий дохід</b>	<b>0,0</b>	<b>52,6</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
<b>Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу</b>	<b>100,7</b>	<b>204,8</b>	<b>6 532,3</b>	<b>2 495,7</b>	<b>0,0</b>
<b>Фінансовий баланс</b>	<b>-100,7</b>	<b>-152,2</b>	<b>-6 532,3</b>	<b>-2 495,7</b>	<b>0,0</b>
<b>Поточний баланс</b>	<b>382 831,1</b>	<b>292 264,6</b>	<b>244 674,3</b>	<b>875 057,2</b>	<b>508 998,2</b>
Капітальні надходження	9 056,6	8 925,0	3 245,7	3 253,7	4 297,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	9 978,1	6 715,0	81 045,3	0,0	32 109,2
<b>Капітальні надходження всього</b>	<b>19 034,7</b>	<b>15 640,0</b>	<b>84 291,0</b>	<b>3 253,7</b>	<b>36 406,2</b>
Придбання основного капіталу	399 228,7	249 778,0	183 878,1	51 825,0	339 361,4
Капітальні трансферти	40 371,7	96 186,2	111 605,9	100 826,6	352 237,8
<b>Капітальні видатки всього</b>	<b>439 600,5</b>	<b>345 964,2</b>	<b>295 484,0</b>	<b>152 651,7</b>	<b>691 599,2</b>
<b>Капітальний баланс</b>	<b>-420 565,8</b>	<b>-330 324,1</b>	<b>-211 193,0</b>	<b>-149 397,9</b>	<b>-655 193,0</b>
<b>Баланс після капітальних видатків</b>	<b>-37 734,7</b>	<b>-38 059,5</b>	<b>33 481,3</b>	<b>725 659,2</b>	<b>-146 194,8</b>
Кредитування (з врахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Профіцит/дефіцит</b>	<b>-37 734,7</b>	<b>-38 059,5</b>	<b>33 481,3</b>	<b>725 659,2</b>	<b>-146 194,8</b>
<b>Фінансування</b>	<b>37 734,7</b>	<b>38 059,5</b>	<b>-33 481,3</b>	<b>-725 659,2</b>	<b>146 194,8</b>
<b>БАЛАНС</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

Джерело: Кропивницька міська рада, розрахунки рейтингового агентства «Кредит-Рейтинг»



## Основні джерела фінансування бюджету Кропивницької міської територіальної громади, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2019	2020	2021	2022	2023
Профіцит/дефіцит	-37 734,7	-38 059,5	33 481,3	725 659,2	-146 194,8
<b>Фінансування</b>	<b>37 734,7</b>	<b>38 059,5</b>	<b>-33 481,3</b>	<b>-725 659,2</b>	<b>146 194,8</b>
<b>Зміни залишків</b>	<b>39 408,8</b>	<b>22 770,0</b>	<b>-70 101,6</b>	<b>-679 048,5</b>	<b>147 402,6</b>
залишок на початок року	103 467,4	64 058,7	34 103,2	104 204,8	783 253,3
залишок на кінець року	64 058,7	41 288,7	104 204,8	783 253,3	635 850,6
<b>Фінансування за рахунок казначейського рахунку</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Фінансування за борговими операціями</b>	<b>-660,9</b>	<b>17 346,6</b>	<b>26 399,5</b>	<b>-46 610,0</b>	<b>0,0</b>
<b>Внутрішні зобов'язання</b>	<b>0,0</b>	<b>10 000,0</b>	<b>30 000,0</b>	<b>-40 000,0</b>	<b>0,0</b>
Запозичення	0,0	10 000,0	51 702,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	-21 702,0	-40 000,0	0,0
<b>Зовнішні зобов'язання</b>	<b>-660,9</b>	<b>7 346,6</b>	<b>-3 600,5</b>	<b>-6 610,0</b>	<b>0,0</b>
Запозичення	0,0	9 975,3	1 500,0	-6 610,0	0,0
Погашення	-660,9	-2 628,7	-5 100,5	0,0	0,0
<b>Інші розрахунки</b>	<b>-1 013,2</b>	<b>-2 057,1</b>	<b>10 220,7</b>	<b>-0,8</b>	<b>-1 207,9</b>
<b>кошти, що передаються до бюджету розвитку</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
<b>БАЛАНС</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

Джерело: Кропивницька міська рада, розрахунки рейтингового агентства «Кредит-Рейтинг»